

Effect van moment van vlekziekte-vaccinatie op het interval spenen-bronst

Johan van Riel en Peter Vesseur, PV

In de praktijk zijn er vragen over de gevolgen van vlekziekte-vaccinaties voor de vruchtbaarheid. Een oriënterende studie heeft aanwijzingen opgeleverd dat enten in de eerste week van de lactatie een negatieve invloed heeft op het interval spenen-bronst.

Veel bedrijven bieden bescherming tegen ziekteverwekker

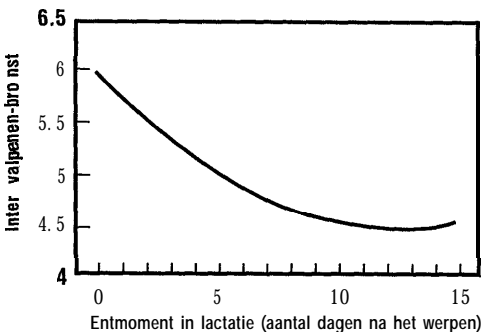
Vlekziekte wordt veroorzaakt door de bacterie *Erysipelothrix rhusiopathiae*. Deze bacterie kan onder andere in mest en grond enige tijd overleven. De ziekte komt wereldwijd voor bij varkens die ouder zijn dan drie maanden. Een acute uitbraak veroorzaakt sterfte en abortus, terwijl bij een chronische ziekte de economische schade door kreupelheid en hartklep-ontstekingen ook enorm kan zijn. Op de moderne varkensbedrijven is het risico van besmetting duidelijk minder, maar op de meeste zeugenbedrijven wordt wel tegen vlekziekte gevaccineerd. Bij de 480 geëquipte zeugenbedrijven in de Studie Elektronische Merktoets gebeurde dat op 90% van de bedrijven. In de afgelopen tientallen jaren zijn er veel soorten, soms "levende", maar meestal "dode" entstoffen ontwikkeld. Allen bieden ze een tijdelijke bescherming, variërend van 3 tot 5 maanden. Opfokgelten worden meestal twee keer gevaccineerd voor het dekken, met een tussenperiode van drie weken. Het vaccineren van zeugen tijdens de dracht wordt afgeraden. Dit geldt zeker bij gebruik van "levende" entstoffen. Door deze beperking wordt de vlekziekte-vaccinatie meest-

al in de zoogperiode uitgevoerd, soms in combinatie met een enting tegen Parvo.

Gevolgen voor vruchtbaarheid?

Sommige varkenshouders klagen over vruchtbaarheidsproblemen als gevolg van vaccinaties. Tot op heden is er weinig onderzoek op dit gebied geweest. Op het proefbedrijf te Rosmalen worden de zeugen die pas geworpen hebben zo snel mogelijk geënt. De dierenarts, die om de week op dinsdag het bedrijf bezoekt, voert deze vlekziekte-vaccinatie uit. Aan de hand van de gegevens uit de tweede helft van 1995 is nagegaan of het entmoment van het vlekziekte-vaccin tijdens de lactatie invloed heeft op het interval spenen-bronst (ISB). Hierbij is niet naar de eerste- of tweede-geboorten gekeken, omdat deze diergroep ook tegen Patvo wordt gevaccineerd. De resultaten, gebaseerd op 276 cycli van meerdereworpszeugen, allen met een zoogperiode tussen 21 en 29 dagen, zijn in figuur 1 weergegeven. Het blijkt dat er een verband is tussen de vlekziekte-vaccinatie in de eerste week van de lactatie en het ISB. Een enting vlak na de partus heeft een verlenging van het ISB van bijna anderhalve dag tot gevolg. Omdat de meeste zeugen in de eerste twee weken van de lactatie zijn gevaccineerd, kan nu alleen de relatie tussen ISB en het entmoment tot dag 15 in de zoogperiode worden gegeven. Ook moet worden vermeld dat bij een groot deel van deze zeugen de geboorte is opgewekt.

In een proef zal worden onderzocht hoe groot de invloed van vlekziekte-vaccinatie op het ISB is, bij variatie in het entmoment van week 1 tot week 4. Daarnaast wordt onderzocht welke rol andere behandelingen rond de geboorte (o.a. geboorte-opwekking) bij deze relatie spelen. Aan de hand van de resultaten van dit onderzoek kan een juist entmoment worden geadviseerd. ■

Figuur 1: Het effect van entmoment op het ISB